

F 7/03

Ni har hos Revisorsnämnden (RN) ansökt om förhandsbesked huruvida Ni kan åta Er ett uppdrag som styrelseledamot i den statliga myndigheten Tredje AP-fonden (AP3) och därvid framhållit bl.a. följande.

Sedan valet 1998 har Ni haft vissa politiska uppdrag i Y kommun. De politiska partierna har bland annat till uppgift att utse och nominera kandidater till politiska organ på olika nivåer och Ni har nu blivit tillfrågad om Ni vill åta Er att som Ert partis representant ingå i styrelsen för AP3. AP-fondernas uppdrag är att förvalta svenska folkets pensionskapital. AP3 är en av fyra s.k. buffertfonder som har till uppgift att jämna ut tillfälliga variationer i in- och utbetalningarna samt att bidra till pensionssystemets långsiktiga finansiering. Närmare bestämmelser för AP3:s verksamhet finns i lagen (2000:192) om allmänna pensionsfonder. Av dessa regler framgår t.ex. att direkt ägande av onoterade aktier inte är tillåtet. De fyra buffertfonderna motsvarar tillsammans ca. 10 procent av pensionsskulden. AP3 hade per den 31 december 2002 ett kapital om 120 miljarder kr och 41 personer anställda. Under räkenskapsåret 2002 sammanträdde styrelsen vid sju tillfällen. Tidsåtgången för styrelseuppdraget kan beräknas till tio dagar per år samt tid för inläsning.

Ni har varit auktoriserad revisor sedan år 1985 och har de senaste tio åren bedrivit revisionsverksamhet i en "enmansbyrå". Verksamheten är inriktad mot mindre s.k. ägarledda företag inom områdena jordbruk, handel och konsultverksamhet. Förutom revisionstjänster tillhandahåller Ni klienterna biträde vid upprättande av deklarationer. Eftersom Era klienter är onoterade privata bolag kan några konflikter mellan dessa uppdrag och X:s verksamhet inte uppstå.

Till ansökan har Ni bifogat en utskrift av ovan nämnda lag om allmänna pensionsfonder samt X:s årsredovisning för 2002. Av lagen framgår bl.a. att AP3:s styrelse skall bestå av nio ledamöter som utses av regeringen. Styrelsen företräder fonden och ansvarar för organisationen och för förvaltningen av fondens medel. För varje år skall fastställas en verksamhetsplan med riktlinjer för placeringsverksamheten och för utövande av rösträtt i enskilda företag samt en riskhanteringsplan. Vad gäller placeringsverksamheten finns i lagen regler som begränsar hur stort innehav av aktier eller andra andelar fonden får ha i enskilda företag. I årsredovisningen anges bl.a. att styrelsen under år 2002 ägnat särskild uppmärksamhet åt ägarfrågor. I syfte att lägga grunden för en tydligare ägarroll antog styrelsen under året en reviderad och utvecklad ägarpolicy.

RN meddelar följande besked.

Enligt 25 § första stycket revisorslagen (2001:883) får en revisor inte utöva annan verksamhet än revisionsverksamhet eller verksamhet som har ett naturligt samband därmed, om utövandet är av sådan art eller omfattning att det kan rubba förtroendet för revisorns opartiskhet eller självständighet, eller utövandet på annat sätt är oförenligt med den ställning som följer av behörigheten att utföra lagstadgad revision. I andra stycket samma paragraf sägs att RN på ansökan av en revisor skall meddela förhandsbesked om huruvida en viss verksamhet är förenlig med kravet i första stycket.

Mot bakgrund av de restriktioner som finns när det gäller AP3:s möjligheter att inneha onoterade aktier och vad som framkommit beträffande Er revisionsverksamhet och Era

revisionsklienter bedömer RN att uppdraget som styrelseledamot i AP3 är förenligt med kravet i 25 § första stycket revisorslagen. Ni kan således åta Er ifrågavarande uppdrag.

RN vill erinra om Er skyldighet enligt 21 § revisorslagen att för varje uppdrag i revisionsverksamheten pröva huruvida det finns omständigheter som kan rubba förtroendet för Er opartiskhet eller självständighet.

Detta förhandsbesked upphör att gälla om förhållandena ändras eller vid författningsändringar som påverkar den fråga beskedet avser.

RN har noterat att Ni är gift med en auktoriserad revisor som är verksam vid W AB (W). Det har också framkommit att en av de revisorer som undertecknat revisionsberättelsen för X år 2002 är verksam vid W. Dessa omständigheter påverkar inte bedömningen när det gäller Er möjlighet att åta Er styrelseuppdraget i AP3. Däremot aktualiseras frågan huruvida Ert tilltänkta uppdrag kan rubba förtroendet för andra revisorers opartiskhet eller självständighet. Eftersom nämnda fråga faller utanför ramen för vad som kan prövas i detta förhandsbesked gör RN endast följande allmänna uttalande.

För det fall Ni åtar Er styrelseuppdraget i AP3 utgör detta en omständighet att beakta för de revisorer som är verksamma vid W och som innehar revisionsuppdrag i AP3 eller i företag där AP3 har direkta ägarintressen, vid dessa revisorers prövning enligt 21 § revisorslagen av sin opartiskhet och självständighet i uppdragen.

Ärendet har avgjorts av RN in pleno. I beslutet har deltagit f.d. kammarrättspresidenten Lennart Grufberg, ordförande, auktoriserade revisorn Ulla Nordin Buisman, skattedirektören Marie Carlsson, enhetschefen Eva Ekström, godkände revisorn Klas-Erik Hjorth, utredningssekreteraren Jan-Erik Moreau, professorn Claes Norberg samt skattejuristen Kerstin Nyquist. Vid ärendets slutliga handläggning har i övrigt närvarit direktören Peter Strömberg, f.d. direktören Christer Lefrell, chefsjuristen Per Eskilsson samt avdelningsdirektören Fredrik Bengtsson som föredragit ärendet.